COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.10.2011
COM(2011) 642 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Politica industrială: Creșterea competitivității

{SEC(2011) 1187 final}
{SEC(2011) 1188 final}

CUPRINS

1. Introducere 3

2. Creşterea competitivităţii la nivelul industriei 4

2.1. Schimbările la nivelul industriei 4

2.2. Industrie inovatoare 5

2.3. Industrie sustenabilă 7

3. Către o Europă mai favorabilă activităţilor economice 9

3.1. Mediul economic 9

3.2. Promovarea industriei şi serviciilor 11

3.3. Întreprinderile mici şi mijlocii 12

4. Concluzii 13

1. INTRODUCERE

Redresarea economiei UE din criză a fost relativ lentă și rămâne fragilă. Relansarea economiei și o creștere economică mai accentuată sunt necesare pentru a crea locuri de muncă și prosperitate și sunt esențiale pentru a conferi finanțelor publice ale statelor membre un caracter sustenabil. Mediul fiscal dificil imprimă limite acțiunilor din sfera politicilor, dar o creștere economică robustă va reduce povara deficitului și datoriei publice, în acord cu obiectivele stabilite de Pactul de stabilitate și de creștere[1].

Principalii factori care conduc la o creștere economică mare sunt întreprinderile competitive de toate dimensiunile. Pentru aceasta, ele necesită un mediu care să favorizeze idei noi și activități economice noi. Prezenta comunicare identifică următoarele domenii ca fiind necesare pentru a se putea realiza progrese semnificative către îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020: (1) schimbări structurale la nivelul economiei; (2) inovativitatea industriilor; (3) sustenabilitatea și utilizarea eficientă a resurselor; (4) mediul economic; (5) piața unică; și (6) întreprinderile mici și mijlocii.

Abordarea acestor provocări poate îmbunătăți competitivitatea întreprinderilor europene, atât pe plan intern, cât și pe plan mondial, iar Comisia urmărește să ajute statele membre să utilizeze judicios resursele lor limitate pentru a crește competitivitatea globală a industriilor lor. Abordarea acestor provocări va îmbunătăți perspectivele de creștere ale tuturor întreprinderilor, indiferent dacă își desfășoară activitatea în sfera industriei, serviciilor sau în domeniul social.

Industria europeană este de o importanță crucială pentru UE în postura ei de lider economic mondial. O industrie competitivă poate reduce costurile și prețurile, poate crea noi produse și poate îmbunătăți calitatea, contribuind astfel în mod decisiv la generarea de bogăție și la o creștere a productivității în întreaga economie. Industria este, de asemenea, principala sursă a inovațiilor necesare pentru a face față provocărilor cu care se confruntă societatea la nivelul UE.

În cadrul strategiei *Europa 2020*, Comisia a lansat în 2010 o nouă și ambițioasă politică industrială[2], care a evidențiat acțiunile necesare pentru consolidarea atractivității Europei pentru investiții și producție, incluzând angajamentul de a monitoriza politicile statelor membre în materie de competitivitate. De asemenea, ea a schițat o politică comercială reînnoită.

Fragilitatea redresării este reflectată în percepția asupra perspectivelor economice, care s-a înrăutățit în întreaga economie europeană[3]. Există riscuri clare de scădere economică având ca sursă piețele financiare, creșterea prețurilor energiei și materiilor prime, precum și necesitatea consolidării bugetare. Productivitatea muncii la nivelul UE este în prezent cu 1,4% mai mare, dar locurile de muncă în industrie și serviciile aferente industriei sunt cu 11% sub maximumul din 2008. Această medie camuflează o diferență între statele membre. În comparație cu principalii săi concurenți, costurile unitare relative cu forța de

---

1 http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

2 O politică industrială integrată adaptată erei globalizării. Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității, COM(2010) 614.

3 http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm

muncă la nivel UE s-au îmbunătățit cu 12% din anul 2008, în principal datorită efectului ratei de schimb.

Cu toate acestea, industria producătoare europeană s-a redresat mai bine decât se preconiza. În al doilea trimestru, producția realizată de industria producătoare a fost cu 5,3% mai mare decât acum un an, deși nu a crescut față de trimestrul precedent. Producția realizată de industria producătoare este acum cu aproximativ 14% mai mare decât minimumul de la începutul anului 2009, dar încă cu 9% sub maximumul de la începutul anului 2008.

Indicatorii producției UE 27 pentru perioada 1993 – 2011 (tendință ajustată)

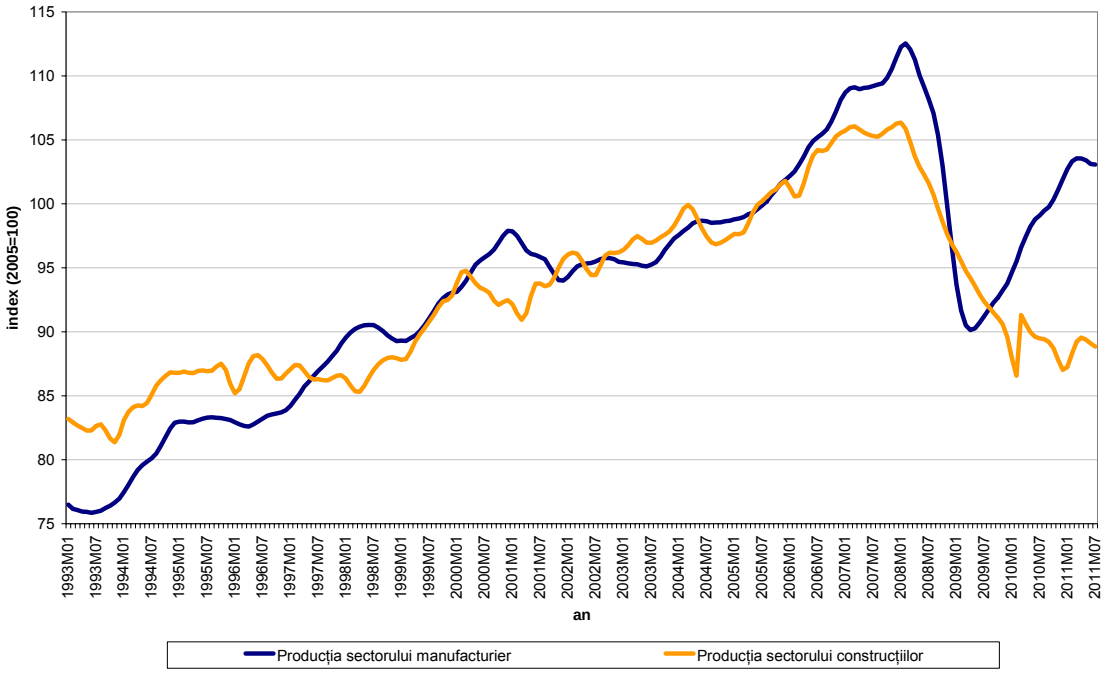

Sursă: Eurostat

Prezenta comunicare este o nouă inițiativă anuală care se referă în mod specific la competitivitatea statelor membre, bazată pe documentele *Raportul 2011 privind competitivitatea europeană* și *Performanțele și politicile statelor membre în materie de competitivitate*. Ea va contribui la evaluarea statelor membre în cadrul mai larg al semestrului european și al strategiei Europa 2020. În documentele care însoțesc prezenta comunicare sunt menționate argumente și acțiuni ale UE mai detaliate.

2. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII LA NIVELUL INDUSTRIEI

2.1. Schimbările la nivelul industriei

Privind retrospectiv la **schimbările pe termen lung** în structurile industriilor statelor membre din perioada 1999 – 2007, industriile au urmat căi diferite spre industrii bazate pe un grad mai mare de tehnologizare sau pe un grad mai mare de competențe, care au tendința de a avea o creștere mult mai mare a productivității, prețurile lor suferind mai

puțin ca urmare a concurenței de la nivel mondial. În scopul efectuării de analize, structurile industriilor statelor membre pot fi privite prin prisma similarităților în ceea ce privește caracterul și tendințele comerciale, deși acestea încă mai pot masca diferențe substanțiale în cadrul fiecărui grup.

În primul grup de țări, structura industrială este dominată de sectoarele avansate din punct de vedere tehnologic. O evoluție esențială în această perioadă a fost faptul că specializarea acestui grup în sectoarele și industriile bazate pe tehnologie cu nivel mare de inovare și care necesită un nivel avansat de cunoștințe a crescut continuu. Țările din acest grup sunt Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Țările de Jos, Suedia și Regatul Unit. Contribuția reprezentând valoarea adăugată a industriei variază de la 10,6% în Franța la 24,2% în Irlanda.

Al doilea grup include țări cu specializare industrială în sectoare mai puțin avansate din punct de vedere tehnologic, în pofida existenței unor anumite sectoare foarte competitive. Prevalența industriilor cu utilizare intensivă a forței de muncă, un nivel mic de inovare și un nivel relativ mic de necesar de cunoștințe avansate conduce la o diminuare a numărului de întreprinderi cu creștere mare, cel puțin în raport cu primul grup de țări. Țările din acest grup sunt Cipru, Grecia, Italia, Luxemburg, Portugalia și Spania, cu o valoare adăugată a industriei variind de la 6,5% în Luxemburg, la 16,1% în Italia.

Al treilea grup cuprinde țările care recuperează în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor și a căror specializare comercială este în sectoare cu nivel mare de inovare și industrii bazate pe tehnologie. Ele au suferit o modificare structurală, trecând de la industrii cu utilizare intensivă a forței de muncă la industrii bazate pe tehnologie, atât în ceea ce privește producția, cât și comerțul. Grupul este format din Republica Cehă, Ungaria, Malta, Polonia, Slovacia și Slovenia, cu o valoare adăugată a industriei între 13,3% și 23,6% din total.

Al patrulea grup de țări sunt cele care recuperează, dar cu specializare comercială în sectoare mai puțin avansate din punct de vedere tehnologic. Aceste țări se aseamănă cu cele din al doilea grup, cu care împărtășesc și tendința spre sectoare cu necesitate mare de cunoștințe avansate. Cu toate acestea, o diferență majoră este prezența în acest grup, mult mai mare decât media, a întreprinderilor cu creștere mare, precum și creșterea puternică a specializării industriale și comerciale în industriile bazate pe tehnologie. Acest grup este compus din Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania și România, cu o valoare adăugată a industriei între 9,9% și 22,4%.

În cadrul fiecărui grup de țări există industrii competitive și întreprinderi aflate în expansiune. Pentru a stimula competitivitatea sunt necesare evoluții către sectoare inovatoare, bazate pe cunoștințe avansate, acțiuni decisive pentru a facilita schimbarea prin îmbunătățirea reglementării piețelor de produse, sprijinirea inovării și investirea în educație și formare profesională pe tot parcursul vieții.

2.2. Industrie inovatoare

Cercetarea și inovarea conduc la creșterea productivității și a competitivității industriilor. Noile tehnologii fac posibilă producerea în scopuri comerciale în volume din ce în ce mai mici, iar materialele avansate, tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon, biotehnologia și nanotehnologia schimbă natura avantajului competitiv. Industria din UE

trebuie să își accelereze eforturile de a adopta aceste tehnologii pentru a-și menține avantajul concurențial pe plan mondial.

Raportul recent privind tehnologiile progresiste esențiale[4] a evidențiat necesitatea de a investi în inovare în sectorul industriei pentru a **materializa cercetarea fundamentală în rezultate vizibile la nivelul pieților**. O abordare integrată menită să introducă noi produse și servicii pe piață ar trebui să includă sprijin pentru proiecte demonstrative și facilități pentru efectuarea de teste-pilot, precum și măsuri specifice în ceea ce privește ajutorul de stat, coeziunea regională și politicile comerciale. Sunt necesare stimulente pentru cercetătorii din universități pentru a comercializa rezultatele cercetării lor și a colabora cu industria. Nevoile consumatorilor și potențialul pieței ar trebui să fie luate în considerare încă din etapa de demarare a finanțării cercetării și inovării, iar potențialii investitori exteriori ar trebui cooptați în stadiile incipiente. Sprijin pentru dezvoltarea unor piețe mai favorabile inovării poate fi obținut prin măsuri care să opereze la nivelul cererii, cum ar fi reglementarea inteligentă, informarea consumatorilor, standardizarea sau creșterea achizițiilor publice de soluții inovatoare.

Toate acestea necesită **aptitudini și competențe suplimentare**, de exemplu, în marketing și management. În general, o forță de muncă având spirit antreprenorial și cu o mai bună instruire contribuie la creșterea productivității, dar, în domeniul investițiilor în capitalul uman, statele membre au făcut doar progrese variabile. O problemă particulară este aceea că, deși șomajul în UE continuă să fie relativ mare, unele întreprinderi se confruntă cu dificultăți din ce în ce mai mari în recrutarea de personal calificat.

Cu toate că multe state membre au luat măsuri pentru a intensifica sprijinul lor pentru cercetare și inovare, pentru a asigura cea mai eficientă utilizare a resurselor limitate ele ar trebui **să reducă fragmentarea sistemelor de sprijin**. Măsuri utilizate pe scară largă includ sisteme de creditare pentru investiții în tehnologie, acces la finanțare pentru tehnologii progresiste esențiale și ajutoare nerambursabile pentru modernizarea tehnologiilor (Germania, Franța, Suedia, Italia, Portugalia, Slovenia). Unele au instituit servicii de susținere a inovării și au sprijinit apariția de grupuri (Danemarca, Franța, Germania, Polonia, Suedia, Belgia).

Cu toate acestea, există o concordanță mică între statele membre în privința investițiilor efectuate pentru sprijinirea adoptării tehnologiilor inovatoare. O **mai mare coordonare și punerea în comun a resurselor naționale** ar permite mobilizarea lor în jurul unor obiective comune și ar oferi o capacitate de inovare mai mare și o valoare critică a finanțării adecvată, crescând eficiența și eficacitatea investițiilor. Proiectele demonstrative de mare amploare și facilitățile pentru efectuarea de teste-pilot în întreaga Europă (de exemplu, în cadrul parteneriatelor europene pentru inovare sau al planului strategic privind tehnologiile din domeniul energiei) ar putea ajuta întreprinderile să testeze și să creeze prototipuri mai rapid. Timpul necesar până la introducerea pe piață a noilor produse și servicii ar putea fi redus considerabil prin intensificarea cooperării transnaționale între grupuri și rețele, precum și prin cunoașterea mai bună a capacităților de producție.

---

[4] http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

Un regim modern al proprietății intelectuale va proteja inovatorul inițial fără a afecta evoluțiile viitoare ale ideilor existente. Brevetul UE unitar, negociat în prezent între statele membre, va îmbunătăți semnificativ cadrul, reducând în același timp costurile pentru solicitanții de brevete[5].

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- punerea în comun a resurselor limitate în vederea atingerii masei critice pentru introducerea inovațiilor la nivelul pieței; și prin intensificarea cooperării în domeniul inovării pentru a crea proiecte demonstrative pe scară largă și facilități pentru efectuarea de teste-pilot, de exemplu, utilizând modelul Forumului strategiei europene privind infrastructurile de cercetare (*European Strategy Forum on Research Infrastructures* – ESFRI).

- reducerea fragmentării sistemelor de sprijin al inovării, facilitarea introducerii la nivelul pieței a soluțiilor inovatoare, precum și concentrarea asupra pieței a proiectelor de cercetare. Danemarca și Austria au redus cu succes fragmentarea, iar Regatul Unit dispune de sisteme de introducere la nivelul pieței a soluțiilor inovatoare.

2.3. Industrie sustenabilă

Tranziția către o economie sustenabilă, cu utilizare eficientă a resurselor și emisii reduse de dioxid de carbon este de o importanță crucială pentru menținerea competitivității pe termen lung a industriilor europene. În ultimii zece ani, economiile a numeroase state membre au crescut fără o creștere a consumului de energie, în timp ce în altele, creșterea a fost mai puțin pronunțată decât se preconiza. Mai exact, noile state membre recuperează rapid, în pofida faptului că au pornit de la niveluri diferite.

În ansamblu, statele membre au realizat progrese semnificative în definirea și punerea în aplicare a unor cadre legislative naționale coerente pentru stimularea eficienței energetice. Cu toate acestea, unora le lipsește experiența și capacitatea administrativă de a realiza acest fapt, iar pentru aceste țări, legislația-cadru la nivelul UE poate avea rol îndrumător și de sprijin.

În pofida progreselor realizate, prețurile de piață ale energiei în continuă creștere pe plan mondial și denaturările de la nivel național au fost reflectate în prețuri mai mari pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri. Industriile cu consum mare de energie și resurse, de exemplu cele de prelucrare a metalelor, substanțelor chimice, hârtiei și pastei de hârtiei, se confruntă cu provocări specifice. Pentru a facilita tranziția către moduri de producție mai sustenabile, o combinație coerentă și eficientă de politici ar putea include măsuri pentru a sprijini cercetarea, inovarea, utilizarea eficientă a resurselor și recurgerea pe scară largă la tehnologii mai ecologice, în special în industriile prelucrătoare.

Statele membre au elaborat sisteme de sprijin pentru îmbunătățirea eficienței energetice a industriei, în cele mai multe dintre cazuri însoțite de sisteme de audit energetic (Austria,

---

[5] Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de punere în aplicare a cooperării intensificate în domeniul instituirii protecției brevetului unitar. COM(2011) 215 final, 13.4.2011.

Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Finlanda, Germania, Portugalia, Slovacia) sau au realizat acorduri voluntare cu industriile (Danemarca, Grecia, Țările de Jos, Slovenia, Regatul Unit). Planul strategic privind tehnologia energiei[6] vizează accelerarea dezvoltării de tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon, precum și introducerea lor mai rapidă pe piață. Unele evoluții pozitive se referă la intervenții țintite pentru susținerea performanței energetice a IMM-urilor (Grecia, Irlanda, Lituania), cu toate că s-ar putea face și mai mult în acest sens.

Accesul la materii prime neenergetice neagricole reprezintă un alt factor esențial pentru competitivitatea industriei din UE. Prețurile mari și fluctuante ale acestor materii prime, precum și provenienta lor în principal din afara UE, prezintă riscuri pentru multe întreprinderi și atât UE, cât și statele membre – care completează politicile externe ale UE – ar trebui să elaboreze politici care abordează insuficiența materiilor prime principale prin exploatarea resurselor europene într-o manieră sustenabilă; sprijinirea cercetării și a inovării cu scopul de a genera soluții alternative; creșterea utilizării eficiente a resurselor; și promovarea unor tehnici mai bune de reciclare pe o scară mai largă, inclusiv pentru materiile cu valoare mare utilizate în cantități mici.

Integrarea mai mare a aspectelor sociale și de mediu în operațiunile și strategia comercială este din ce în ce mai importantă pentru competitivitatea industriei europene. *Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor*[7] conține un set de acțiuni la nivel UE și recomandări de acțiuni la nivelul statelor membre pentru a aborda utilizarea nesustenabilă a resurselor.

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- favorizarea utilizării eficiente a energiei și materiilor prime și promovarea inovării și utilizării pe scară largă a tehnologiilor mai ecologice de-a lungul lanțurilor de valoare prin utilizarea unor stimulente pe termen lung care să încurajeze deschiderea de noi piețe și să faciliteze participarea IMM-urilor în aceste procese. După cum este schițat mai sus, multe state membre au înregistrat progrese considerabile în acest sens.

- asigurarea unor prețuri juste și nedenaturate ale energiei și continuarea activităților de modernizare și interconectare a rețelelor de distribuție a energiei.

Dezvoltarea antreprenoriatului social, a întreprinderilor sociale și a economiei sociale reprezintă un alt instrument important pentru consolidarea competitivității și sustenabilității industriei europene.

Economia socială absoarbe peste 11 milioane de persoane din UE, reprezentând 6% din totalul locurilor de muncă[8], iar aproximativ una din patru întreprinderi înființate în Europa este o întreprindere socială. Această cifră ajunge la una din trei în Belgia,

---

6 http://ec.europa.eu/energy/technology/set_plan/set_plan_en.htm

7 Comunicarea „Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, COM(2011) 571 final, 20.9.2011.

8 CIRIEC „Economia socială în Uniunea Europeană”, pagina 48.

Finlanda și Franța[9]. Aceste întreprinderi sunt adesea foarte productive și competitive, datorită nivelului foarte mare al angajamentului personal din partea angajaților lor și condițiilor de muncă mai bune pe care le oferă[10].

Pentru a consolida o „economie socială de piață foarte competitivă", Comisia a plasat economia socială, responsabilitatea socială și inovarea socială în centrul preocupărilor sale de a găsi noi soluții pentru o economie mai sustenabilă, în cadrul strategiei Europa 2020[11], al inițiativelor emblematice „O Uniune a inovării[12]" și „Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale[13]", precum și al setului de măsuri intitulat „Act privind piața unică"[14] (*Single Market Act* – SMA).

Consultarea publică privind SMA[15] a relevat existența unui nivel înalt de interes în capacitatea întreprinderilor sociale și în economia socială în general, de a oferi răspunsuri inovatoare la provocările economice și sociale actuale prin dezvoltarea de locuri de muncă sustenabile.

Prin urmare, Comisia dorește să lanseze o dezbatere importantă privind mijloacele de dezvoltare acestui nou tip de economie, iar un prim pas se va realiza în câteva săptămâni prin intermediul comunicărilor privind Inițiativa întreprinderilor sociale și Responsabilitatea socială a întreprinderilor, care vor prezenta acțiuni-cheie de promovare a întreprinderilor sociale.

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- Favorizarea și promovarea antreprenoriatului social în Europa, în special prin consolidarea profilului său public și a accesului său la finanțarea publică și privată (în special prin intermediul Fondurilor de investiții sociale).

3. CĂTRE O EUROPĂ MAI FAVORABILĂ ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

3.1. Mediul economic

Un mediu economic deschis, eficient și competitiv este un catalizator esențial al creșterii în context global. Îmbunătățirea mediului de afaceri se referă la politicile din domenii variind de la îmbunătățirea infrastructurii la reducerea timpului necesar pentru a obține o autorizație de construcție.

---

9 *Global Entrepreneurship Monitor*, raport sintetic pe 2009

10 De exemplu, în Franța, absențele cauzate de îmbolnăvire sunt mult mai puține decât nivelul general pentru întreprinderi: 5,5% față de 22%, „Absentarea de la servici din motive de sănătate în economia socială", Chorum, aprilie 2011, http://www.cides.chorum.fr

11 Europa 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, COM(2010) 2020

12 Comunicare privind „O Uniune a inovării", COM(2010) 546 final, 6 octombrie 2010

13 Comunicare privind „Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale: un cadru european pentru coeziunea socială și teritorială", COM(2010) 758 final, din 16 decembrie 2010

14 „SMA – Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii", COM(2011) 206 final, din 13 aprilie 2011

15 http://ec.europa.eu/internal_market/smact/consultations/2011/debate/index_en.htm

În timp ce toate statele membre au adoptat obiective naționale pentru **reducerea sarcinii administrative**, nu toate au înregistrat progrese în ceea ce privește măsurarea sarcinii actuale sau acțiunile de a o diminua. În 18 state membre evaluările impactului pentru noi propuneri legislative sunt obligatorii, deși nu toate dintre acestea respectă această cerința, iar evaluările impactului nu sunt întotdeauna suficient de detaliate în ceea ce privește aspectele economice, sociale și de mediu, ceea ce le limitează eficiența.

Calitatea superioară a **infrastructurii** și disponibilitatea ei (energie, transport și internet în banda largă) aduc o contribuție importantă la un mediu de afaceri permisiv. Având în vedere că îmbunătățirea infrastructurii de transport este o provocare majoră în noile state membre, investițiile importante pentru reconstrucția și modernizarea ei ar trebui să continue, inclusiv cu sprijinul fondurilor structurale și al Facilității „Conectarea Europei".

Întreprinderile au nevoie de o **administrație publică modernă**, capabilă să furnizeze servicii publice eficiente și de înaltă calitate. Reformele ar trebui să fie concentrate asupra inițiativelor din sfera e-guvernării, precum centre de servicii unificate pentru public, rețele și centre de date utilizate în comun. Multe inițiative din sfera e-guvernării permit în plus întreprinderilor să-și reducă timpul petrecut cu procedurile administrative și să aloce mai multe resurse oportunităților de afaceri. În acest sens, achizițiile publice electronice trebuie să fie promovate pe o scară cât mai largă. Punerea la dispoziție de ghișee unice eficiente (așa-numitele „puncte de contact unic") pentru întreprinderile care doresc să desfășoare acțiuni transfrontaliere este, de asemenea, esențială pentru economisirea de timp și resurse, precum și pentru a reduce oportunitățile de a realiza acte de corupție. Deși s-au înregistrat progrese considerabile, există încă multe oportunități de a se aduce îmbunătățiri.

Un domeniu important care oferă posibilități de îmbunătățire este **impozitarea** întreprinderilor. În timp ce rata efectivă generală a impozitului pe profit și echilibrul dintre impozitarea forței de muncă și utilizarea resurselor reprezintă aspecte care necesită să fie examinate suplimentar la nivelul UE și al statelor membre, reducerea poverii conformării derivată din impozitare poate îmbunătăți în mare măsură mediul de afaceri. Aceasta implică creșterea transparenței și reducerea complexității codurile fiscale și normelor privind conformarea, simplificarea procedurilor de plată, inclusiv prin utilizarea serviciilor din sfera e-guvernării și asigurarea statorniciei legislației fiscale. Propunerea Comisiei privind o bază fiscală consolidată comună a societăților este un important pas înainte[16].

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- reducerea sarcinii administrative asupra întreprinderilor prin evaluarea sarcinii actuale (inclusiv cea datorată codului fiscal) și reducerea rapidă a sarcinii până la îndeplinirea obiectivelor. De exemplu, Țările de Jos a fost un pionier în măsurarea și evaluarea reducerii sarcinii administrative și în stabilirea de obiective ambițioase, ceea ce a determinat o eficiență recunoscută la nivel mondial.

[16] Propunere de Directivă a Consiliului privind o bază fiscală consolidată comună a societăților (*Common Consolidated Corporate Tax Base* – CCCTB), COM (2011) 121 din 16.3.2011.

- promovarea concurenței între furnizorii de servicii care utilizează infrastructuri de internet în bandă largă, energie și transport.

3.2. Promovarea industriei și serviciilor

Serviciile sunt partea cea mai mare a economiei UE, iar integrarea acestora în procesul de fabricare a crescut, întrucât pentru a gestiona producția și procesul de distribuție a produselor sunt utilizate servicii specializate. Întreprinderile producătoare au început să ofere servicii la pachet cu produse, iar furnizorii de servicii utilizează produse complementare și integrează procesul de fabricare în lanțul lor de valoare.

Inovațiile la nivelul serviciilor care răspund necesităților clienților pot transforma lanțurile de valoare, sectoarele și piețele[17], indiferent dacă provin de la întreprinderi care au ca obiect de activitate serviciile sau producția. Importanța **serviciilor destinate întreprinderilor** este în creștere, ele fiind o sursă de inovare, de noi tehnologii și de îmbunătățire a performanțelor. Aceste servicii au devenit integrate în lanțurile de valoare ale altor sectoare economice prin intermediul consumului intermediar, al generării de cunoștințe și al fluxurilor tehnologice, ceea ce reprezintă o oportunitate pentru sectorul european de fabricare de a pătrunde pe noi piețe și de a găsi noi surse de venituri prin intermediul produsele lor.

Piața unică ar putea contribui mai mult la creșterea economică în cazul în care întreaga legislație europeană în vigoare în prezent ar fi pusă complet în aplicare de către toate statele membre. Obiectivul este de a pune capăt fragmentării pieței și de a elimina barierele din calea circulației mărfurilor, serviciilor, inovării și creativității, după cum este menționat în „Actul privind piața unică”[18]. Propusul Regulament privind standardizarea europeană[19] a extins stabilirea de standarde europene la sectorul serviciilor pentru a reduce standardele naționale multiple și contradictorii.

Comerțul intra-UE cu servicii este lipsit de dinamism, reprezentând doar o cincime din comerțul intra-UE total. Din 2004, comerțul cu servicii între UE și restul lumii a crescut mai repede decât cel intra-UE. Punerea în aplicare a Directivei privind serviciile[20] a reprezentat un moment crucial, deși recentul proces de evaluare reciprocă[21] a identificat o serie de domenii care necesită încă îmbunătățiri.

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- dezvoltarea sprijinului pentru servicii inovatoare pe baza unor rezultate măsurabile; și prin participarea la parteneriate pentru inovare și în proiecte demonstrative de mare amploare.

---

17 http://www.europe-innova.eu/web/guest/innovation-in-services/expert-panel/about

18 Actul privind piața unică. Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii – „Împreună pentru o nouă creștere”, COM(2011) 206 final, 13.4.2011.

19 Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, COM(2011) 315 final, 1.6.2011

20 Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne.

21 „Către o mai bună funcționare a pieței unice a serviciilor – pornind de la rezultatele procesului de evaluare reciprocă prevăzut de Directiva privind serviciile”, COM(2011) 20 final, 27.1.2011.

- punerea completă în aplicare a legislației privind piața unică, în special a Directivei privind serviciile și promovarea serviciilor de afaceri. Malta este pe primul loc în transpunerea legislației privind piața unică, rămânând a fi transpuse doar două directive.

3.3. Întreprinderile mici și mijlocii

Utilizarea la maximum a întregului potențial al întreprinderilor mici și mijlocii necesită acțiuni coerente la nivelul UE în conformitate cu comunicarea Revizuirea „Small Business Act”[22]. Marile întreprinderi exportatoare au fost între primele care s-au redresat, dar multe IMM-uri continuă să se confrunte cu lipsa cererii din cauza decalajelor de timp, dar și din cauza dificultăților în ceea ce privește accesul la finanțare și la piețele de export. Printre întreprinderile cu creștere pronunțată, măsurată prin rata angajărilor, întreprinderile mici sunt caracterizate prin rate mai mari de creare a locurilor de muncă față de întreprinderile mai mari. Întreprinderile cu creștere pronunțată sunt prezente în toate sectoarele economice și în toate regiunile și tind să fie inovatoare.

Înăsprirea condițiilor de acces la credite în timpul crizei a făcut ca **accesul la finanțare** să fie dificil, în special pentru IMM-uri. Drept răspuns, mai multe state membre au adoptat măsuri corective, cum ar fi creșterea capacității sistemelor de garantare a sumelor luate cu titlu de împrumut, investirea în fonduri de participații și programe de microcreditare, precum și facilitarea acordării de credite de către bănci prin condiții avantajoase de acordare a împrumuturilor sau prin intermediul mediatorilor creditelor. Deoarece accesul la finanțare este în continuare dificil, trebuie făcute eforturi suplimentare pentru a facilita existența unor forme adecvate de finanțare, incluzând acordarea de împrumuturi, participațiile și combinații ale acestora. În plus, crearea de finanțatori specializați pe întreprinderile mici, incluzând societățile cu orientare socială, ar trebui încurajată. După cum este menționat în Actul privind piața unică[23], Comisia va adopta înainte de sfârșitul acestui an un instrument legislativ pentru a facilita dezvoltarea Fondurilor de investiții sociale în Uniunea Europeană.

Promovarea comerțului de către statele membre îmbunătățește prezența globală a întreprinderilor europene, iar majoritatea statelor membre susțin **internaționalizarea IMM-urilor**, oferind finanțare, informații și sprijin în privința accesului la piață și a reglementărilor. IMM-urile care folosesc aceste servicii sunt relativ mulțumite, deși doar 27% dintre IMM-urile internaționalizate au declarat că sunt la curent cu existența măsurilor publice de sprijin, iar 7% le utilizează efectiv. Aceste rezultate sugerează că gradul de conștientizare cu privire la existența sprijinului public și accesibilitatea acestuia ar putea fi îmbunătățită în continuare.

Media întârzierilor în efectuarea plăților poate fi foarte mare în unele state membre, ceea ce amenință supraviețuirea întreprinderilor mici. Situația nu s-a îmbunătățit pe parcursul anului trecut și chiar s-a deteriorat în unele state membre pentru plățile efectuate de administrațiile publice (Republica Cehă, Grecia, Cipru, Ungaria, Austria,

---

22 Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa, COM (2011)78/3, 23.2.2011.

23 Acțiunea-cheie corespunzătoare pârghiei 8 privind antreprenoriatul social.

Slovacia). Directiva privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților[24] prevede ca autoritățile publice să efectueze plățile în termen de 30 de zile. Îndeplinirea acestui obiectiv va fi o provocare pentru multe state membre, în special pentru Grecia, Spania, Italia și Portugalia.

Competitivitatea ar fi întărită prin:

- facilitarea dezvoltării IMM-urilor prin asigurarea faptului că reglementările nu reprezintă obstacole în calea dezvoltării lor; prin favorizarea accesului la finanțare adecvată; și prin oferirea de servicii de sprijin pentru accesul la noi piețe, precum și de publicitate cu privire la acestea.

- asigurarea faptului că administrațiile publice reduc termenele de plată și aderă strict la dispozițiile directivei privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților.

4. CONCLUZII

Prezenta comunicare a argumentat că, pentru a obține o creștere economică sustenabilă și pentru a relansa economia, este nevoie de politici industriale coerente și coordonate din partea statelor membre, precum și de schimbări structurale profunde. Un impact considerabil poate fi realizat prin facilitarea schimbării, favorizarea inovării, promovarea sustenabilității, îmbunătățirea mediului de afaceri și fructificarea beneficiilor oferite de piața unică. Punerea în aplicare a acestor politici ar trebui să fie o prioritate în capitalele statelor membre, la fel cum este și pentru Comisie.

O mai amplă coordonare a politicilor la nivel național poate amplifica efectul unor fonduri limitate destinate încurajării inovării și creșterii economice, într-o perioadă de austeritate bugetară. La nivelul UE, propunerea Comisiei referitoare la cadrul financiar multianual[25] a fost concepută să acorde prioritate acestor obiective, întărind capacitatea UE de a investi în inovare în sectorul industriei prin reducerea fragmentării, simplificarea normelor pentru beneficiari și creșterea concentrării asupra introducerii inovațiilor la nivelul pieței.

Comisia va amplifica sprijinul acordat eforturilor depuse de statele membre în cadrul strategiei „Europa 2020”, printr-o abordare coerentă a monitorizării progreselor realizate de-a lungul timpului și prin punerea la dispoziție a unui forum necesar identificării bunelor practici.

Comisia:

- va întări coordonarea politicilor industriale ale statelor membre prin promovarea și monitorizarea îmbunătățirilor structurale care stimulează creșterea, pentru a atinge obiectivele strategiei Europa 2020.

---

24 Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (recast)

25 Un buget pentru Europa 2020, COM (2011) 500 final.

- va pune la dispoziție, până în primul trimestru al anului 2012, un forum pentru identificarea și discutarea bunelor practici de promovare a creșterii prin politici industriale.